

JORNADA DE FORMACIÓ INTERNA A L'STEI INTERSINDICAL

Montserrat Nadal,
coordinador de Pissarra

El passat 29 de novembre, es va fer una sessió interna de formació a l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics per a totes les persones permanents de l'STEI Intersindical, amb quatre grans eixos temàtics.

EL PAPER DE L'STEI INTERSINDICAL EN L'ACTUAL CONJUNTURA

atorga a les centrals majoritàries de l'estat espanyol, ja que en el seu article 6.3, per exemple, consagra el "bisindicalisme".

El secretari general de l'STEI Intersindical centrà el gruix de la seva intervenció en "l'acció sindical com a eina de transformació social" i féu esment del gran potencial de

ja que no ha tingut mai casos de targetes Black, ni plans de pensions privats, ni inversions immobiliàries, ni tampoc cap tipus de formació fraudulenta. Com a membres del sindicat, "som activistes socials" digué.

Miquel Gelabert acabà la seva intervenció referint-se al fet que "feim feina per un bé col·lectiu", però que

Miquel Gelabert, secretari general de l'STEI Intersindical, començà la seva intervenció dient, d'acord amb les dades de la Conselleria de Treball de 30 de setembre de 2019, que l'STEI Intersindical és la quarta força sindical de les Illes Balears després d'UGT, CCOO i USO; i remarquè el caràcter sociopolític i de classe de la nostra organització, a diferència d'altres sindicats corporatius i de categoria, com es dona en el camp de la sanitat. També es referí a la situació de "privilegis" que la Llei Orgànica de Llibertat Sindical (LOLS), de l'any 1985,

creixement de la quarta força sindical de les Illes Balears. Insistí en el caràcter sociopolític del sindicat, ja que la construcció d'un món millor i d'una economia més justa és una tasca social, així com també la incidència en l'entorn de la classe treballadora. Gelabert parlà també de l'espai sindical propi de l'STEI Intersindical: la seva sobirania territorial, com a sindicat autòcton i nacional, de classe, amb autonomia econòmica i en la defensa de la llengua catalana.

Es referí al fet que l'STEI Intersindical representa l'essència del sindicalisme,

també "tenim deures". I plantejà als assistents i a la resta de treballadors aquesta pregunta: "I tu què fas perquè canviïn les coses? No fer res també és una decisió política". Finalment recordà que tots aquests trets propis de l'STEI Intersindical apareixen recollits en els Estatuts del sindicat, així com també a la Ponència d'Acció Sindical aprovada en el darrer Congrés.

FEMINITZAR EL SINDICALISME

Sandra Serra, responsable de la Secretaria de la Dona de l'STEI

Intersindical, exposà als assistents que, ja l'any 1990, el sindicat va assumir en els Estatuts el terme "feminista" com un dels seus trets propis. Anys després, el 2000, va fer la seva aparició dins l'estructura de l'STEI Intersindical la Secretaria de la Dona, amb Àngels Cardona com a primera secretària.

Serra parlà d'algunes traves a les quals han de fer front les dones en el seu dia. Entre les quals esmentà conceptes com el "sòl farragós", en el sentit que les dones són les responsables de la cura i de les tasques de la vida familiar; el sostre de vidre, amb els nombrosos prejudicis als quals s'han d'enfrontar les companyes; el "sostre de diamant", un concepte de caire simbòlic desenvolupat per Amelia Valcárcel. També es referí al fet que "l'home és objecte d'estima", mentre que "la dona és objecte de desig"; una realitat que minva l'autoestima de les dones.

La responsable de la Secretaria de la Dona explicà termes com "mansplaining" (explicar una cosa, normalment un home, d'una manera paternal o condescendent a una dona); "manterrupting" (interrupció innecessària del discurs per part d'un home a una dona); "manspreading" (pràctica d'alguns homes d'asseure's amb les cames obertes en el transport públic, ocupant l'espai de més d'un seient); l'ús del llenguatge sexista; els micromasclismes i la importància de respectar el temps. En darrer terme, esmentà algunes de les conseqüències de tot plegat sobre la realitat de les dones, com aquestes:

- Una bretxa salarial, que arriba al 17% en relació al sou que reben els homes.
- Un índex elevat de precarietat laboral.
- L'existència d'algunes professions estereotipades, amb una presència molt elevada de dones en sectors com el de la neteja o el de les cures.
- La feminització de la pobresa, amb treballs no remunerats que fan les dones, com les tasques domèstiques o les cures, que representa el 41% del PIB.
- El cobrament d'unes pensions més baixes per a les dones.

Sandra Serra tancà la seva intervenció explicant la posada en marxa a moltes dependències públiques, empreses i a nombroses entitats dels "Espais lliures de masclisme".

Quan cau l'estat del benestar i s'imposa el neoliberalisme, perd força el moviment sindical; com més feble és el sindicalisme, més fàcil és perdre drets

REFLEXIONS SOBRE SINDICALISME I DEMOCRÀCIA: REPRENDRE EL SENTIT SOCIAL DEL SINDICALISME I LA SEVA INCIDÈNCIA

El professor de la UIB i exdiputat del Parlament de les Illes Balears de Més per Mallorca, **David Abril**, va ser el protagonista de la tercera ponència del matí. Començà la seva intervenció amb algunes dades relatives a la situació actual de la nostra societat: en primer lloc, la democràcia es troba en un estat crític (en aquest sentit n'hi ha prou en veure l'auge de l'extrema dreta a molts parlaments europeus); en segon terme, una creixent desigualtat social que genera un profund malestar social; i, finalment, un sindicats debilitats i, al mateix, temps qüestionats per gran part de l'opinió pública.

Abril feu un esment de la necessitat d'"ampliar la lupa" i de tenir una visió de conjunt de tota aquesta realitat. En aquest sentit explicà que, amb dades de l'afiliació sindical d'ençà de l'any 2008, s'havia produït un afebliment de la classe treballadora i dels seus drets. Aquest fet, emperò, no va suposar que "amb l'esclat de la crisi la gent s'hagués organitzat més i millor"; més aviat el contrari. Quan cau l'estat del benestar i s'imposa el neoliberalisme, perd força el moviment sindical; com més feble és el sindicalisme, més fàcil és perdre drets, ja que un dels objectius de les oligarquies és debilitar la capacitat de pressió i d'organització de la classe obrera.

El ponent va fer una mica de síntesi de la història del moviment sindical, que podem resumir amb les etapes o fites més destacades, que són les següents:

- Durant la I Revolució Industrial, es produeixen les primeres agrupacions de solidaritat, un fet que també va donar lloc, entre d'altres, al ludisme; això és, la lluita contra les màquines. Situà aquesta primera etapa entre els anys 1870 i 1945. En el cas de l'Estat espanyol, l'aparició dels primers sindicats es va produir l'any 1887. El sindicat UGT es va fundar l'any següent, el 1888.
- Entre el 1945 i el 1970 es produeix la institucionalització de les relacions laborals, amb la implantació arreu d'Europa de l'estat del benestar. Com a conseqüència d'aquest fet, els

sindicats passen a ser de revolucionaris a reformadors, i alguns adquireixen un caràcter corporatiu. La por que els països capitalistes tenien de la influència del món soviètic i de l'expansió del comunisme va suposar l'establiment de l'estat del benestar a les democràcies europees.

Hi ha un punt d'inflexió en aquesta història del món sindical que coincideix amb l'arribada al poder de dos personatges clau, com són Ronald Reagan a la presidència dels Estats Units i Margaret Thatcher com a primera ministra de la Gran Bretanya. Ells posaran els fonaments del que coneixem com a **neoliberalisme**. Abril comentà alguns punts forts de la nova etapa que s'encetava amb aquests dos mandataris:

- S'introdueix el concepte de "capitalisme flexible", un terme que fa referència a un projecte polític i cultural que comença a fer malbé l'estructura dels mecanismes de cohesió social i l'empara dels sectors més desfavorits.
- Es produeix un reajustament polític, que té com a objectiu el desmantellament de l'estat del benestar.
- Es comença a parlar de "flexibilitat laboral", amb l'aparició de les primeres reformes laborals.
- Tenen lloc les primeres flexibilitzacions de les organitzacions

de les empreses, un fet que dona lloc a la terciarització de l'economia.

- Apareix una nova ideologia: el gerencialisme, que començarà a afectar el sector públic.
- S'imposa una nova cultura amb contravalors individualistes i consumistes; amb la creació de noves necessitats que atempten contra la dignitat humana, amb un model econòmic que esdevindrà insostenible, amb la promoció d'un individualisme a ultrança que tomba tot projecte col·lectiu. En aquest darrer sentit, Abril cità una de les frases més cèlebres de Thatcher: "La societat no existeix".

Aquest estat de coses, ja de per si preocupant, es veurà agreujat amb l'aparició de la crisi que es va donar en el món capitalista a partir de l'any 2008. Amb l'excusa de la crisi, es produirà un augment de la desigualtat, tal com per exemple recull l'Informe FOESSA, amb unes Illes Balears que són la tercera comunitat autònoma de l'Estat amb més persones en risc d'exclusió social, un total de 243.000.

També es donarà un gran augment de la precarietat, amb l'aparició de noves formes de treball com la dels "falsos autònoms" de Glovo, o la recent sentència del Tribunal Constitucional que va donar per bo l'acomiadament d'una persona pel seu absentisme a la feina a causa d'una malaltia. David Abril advertí als assistents del perill que suposava l'exaltació de nous conceptes

com el d'"emprenedor", i l'aparició i gran consum de llibres d'autoajuda.

En la darrera part de la seva intervenció, Abril va intentar donar algunes pistes en relació a aquesta qüestió: **COM ORGANITZAR COL·LECTIVAMENT ELS TREBALLADORS?**

La primera dificultat a la qual hem de fer front fa referència al fet que **no hi ha consciència de classe**. I sense consciència, com ens podem organitzar? **Abril féu una crida a tornar a mirar els orígens de la classe obrera i, a partir de la precarietat actual, desvetllar novament la necessitat d'aquesta identitat**. També parlà de vigilar les interseccions amb altres formes d'opressió i de creació d'identitats, com són el món de la dona, la immigració o l'àmbit local.

El segon repte al qual es referí David Abril va tenir a veure sobre com ens organitzam **sense centres de treball**. El ponent proposà cercar noves formes de vincular-se, per exemple a través de les xarxes, i posar la tecnologia en favor de les treballadores i els treballadors.

Com ens organitzam **sense experiència en col·lectius**? Més enllà del conflicte laboral o la necessitat concreta, Abril remarcà que "hem de repensar nous models d'organització". En aquest sentit, posà com a exemple el que havien fet als Estats Units els treballadors de restaurants de menjar ràpid; "cal que ens fiquem dins les profunditats obscures", el "deep organising".

I finalment, com ens organitzam amb unes **persones treballadors sense projectes de vida**? Quant a això, Abril digué que "podem fer part del sentit per trobar una vida millor, que era el sentit originari del sindicalisme". Una cosa que sempre s'ha dit des de l'STEI Intersindical, anar més enllà de la reivindicació de les qüestions laborals.

DESMUNTANT ELS MITES ECONÒMICS

La darrera sessió del matí va anar a càrrec de **Rafel Carretero**, company de l'STEI Intersindical de Menorca, que ens parlà de la Teoria Monetària Moderna. En la seva exposició, **Carretero**

presentà als assistents la necessitat de disposar “d’unes noves lents per a veure l’economia”, entesa aquesta des del punt de vista de l’interès general on els objectius principals són: plena ocupació i estabilitat de preus. També comentà que l’economia és una ciència social i que “la política i l’economia són dues cares de la mateixa moneda”.

El ponent dedicà una part de la seva exposició a desmuntar una de les fal·làcies que més ha circulat al llarg dels darrers temps: que la puja del sou mínim interprofessional (SMI) suposa la destrucció de llocs de feina. Segons molts economistes com Joseph Stiglitz, pujar el salari mínim té un impacte “insignificant o fins i tot positiu” sobre l’ocupació, ja que el mercat de treball “no funciona com qualsevol altre mercat definit per l’oferta i la demanda”.

Va explicar la següent anècdota: En un jaciment de Pompeia, un guia turístic mostrava unes monedes romanes als turistes, explicava que l’Imperi Romà havia de recaptar aquestes monedes per a dur a terme despeses com: aqüeductes, ponts, exèrcit, etcètera. Un turista, Warren Mosler, economista nord-americà, li va demanar d’on sortien aquelles monedes. El guia va respondre que les fabricava l’autoritat competent de l’Imperi. Llavors, l’economista va demanar: I per què has dit que l’Estat necessitava recaptar-les si les fabricava ell mateix? El guia va

respondre: Eh... Continuem amb la visita.

Aquesta simpàtica anècdota ens demostra que:

- L’Estat primer ha de gastar per a poder recaptar.
- L’Estat és l’emissor del monopoli públic de la moneda per a mobilitzar béns i serveis, i imposa impostos per forçar la ciutadania a utilitzar la moneda.
- Els impostos no financen la despesa pública, serveixen per a: crear demanda per la moneda, controlen la inflació, redistribueixen la riquesa, corregeixen comportaments nocius (medi ambient, consum de substàncies nocives...).

“Els doblers es varen crear per mesurar deutes, compromisos i obligacions entre persones”

També va posar en entredit altres qüestions com el mite dels mercats. En aquest sentit, va dir que “els doblers es varen crear per mesurar deutes, compromisos i obligacions entre persones” i recomanà un llibre de David Graeber *En deuda*. Segons

Carretero, el mercat és una creació dels humans i explicà que el terme lliure mercat és un oxímoron”, ja que el mercat és un espai regulat des de la seva creació per persones que viuen en societat i el que importa és com està regulat i a qui beneficia aquesta regulació. I que per als grans capitalistes

l’Estat sobra perquè el lliure mercat funcioni sense interferències. Paradoxalment, diferents estudis demostren que des que el neoliberalisme és hegemònic, el que ha passat és que el mercat s’ha anat concentrant cada vegada en menys empreses de major mida, i s’ha acabat convertint més en un oligopoli, en comptes del tan lloat lliure mercat. Rafel Carretero posà de manifest també una altra de les fal·làcies més esteses: la del dèficit, amb la dada que només un 14% dels països del món registren un superàvit, són països exportadors de petroli i paradisos fiscals. Registrar dèficit públic és normal i incrementa la despesa total de l’economia incrementant així els ingressos del sector privat i estimulant l’activitat econòmica; i que “1 euro de dèficit de l’Estat és un 1 euro de superàvit del sector privat”. També es va mostrar molt crític amb la implantació de l’euro i cità el llibre de W. Mitchell, *La distopia del euro*. Segons el ponent, “l’euro és l’eina neoliberal per excel·lència”.

Finalment Carretero desvetllà una de les incògnites més curioses del matí, en el sentit que explicà que haver fixat el sostre de dèficit en el 3% i no en un altre número tenia a veure “amb la Santíssima Trinitat”; cosa que es va decidir en menys d’una hora i sense cap reflexió teòrica a nivell econòmic. I que l’objectiu ocult dels neoliberals és “reduir la despesa pública i, per tant, la mida i la presència del sector públic”, amb la intenció de fer-lo cada vegada més insignificant i d’aquesta manera afavorir el sector privat. També aquests límits de dèficit i deute totalment arbitraris serveixen per a deixar via lliure i afavorir la banca a l’hora de crear doblers, amb el risc que això suposa per la via de l’endeutament. És sospitosos que, si són els bancs privats que creen doblers quan donen préstecs, ningú diu ni escriu res que això crea inflació. En canvi, es demonitza la creació de doblers per part de l’Estat.

Davant aquest desastre, els postulats de la Teoria Monetària Moderna van en la direcció de sortir d’aquesta dinàmica perversa i donar una visió del tot diferent a l’economia, posant el focus en la prosperitat de la majoria. ■

